

MỤC LỤC

Những thời khắc trọng đại trong y học	2
Cái phần ở đầu sách cho bạn biết sách này nói về cái gì (còn được gọi là <i>Giới thiệu</i>)	5
Cái chương có bác sĩ khoan sọ còn người chết thì bị giật điện (còn được gọi là <i>Não bộ</i>)	13
Cái chương có đĩa hút máu và cái móng bốc khói (còn được gọi là <i>Hệ Tuần hoàn</i>)	55
Cái chương có bệnh dịch, đậu mùa, kháng sinh và một con sâu to dùng chui ra trên mặt bạn (còn được gọi là <i>Bệnh truyền nhiễm</i>)	89
Cái chương có phát rầm thăm sát vạ người (còn được gọi là <i>Ruột</i>)	123
Cái chương bạn bị rụng ngón chân và gọi đầu bằng chuột nghiền nhỏ (còn được gọi là <i>Da</i>)	151
Cái chương có những đám mây rất tởm và 400 triệu phát nấc cụt (còn được gọi là <i>Phổi</i>)	181

Cái chương không có ai rửa tay còn một tay thợ cắt tóc sẽ cưa chân bạn (còn được gọi là <i>Phẫu thuật</i>)	213
Cái chương có ếch mặc quần còn trẻ sơ sinh kiếm được nhiều tiền lẻ hơn bạn (còn được gọi là <i>sinh sản</i>)	249
Cái chương ai cũng uống một cốc nước tè ấm siêu ngon (còn được gọi là <i>Gan và Thận</i>)	277
Cái chương người ta đào trộm mộ rồi ăn sáng bằng xương sọ (còn được gọi là <i>Xương</i>)	307
Cái chương có nước đá dê, tia laser thần kì và một chút máu bồ câu (còn được gọi là <i>Tai và Mắt</i>)	335
Cái chương có một vạ cây đậu, các cặp sinh đôi ma quỷ và một em bé cơ bắp phát góm (còn được gọi là <i>Di truyền</i>)	357
Cái mẫu ở cuối sách (còn được gọi là <i>chương kết</i>)	377
Thông cáo pháp lí	380
Lời cảm ơn	382
Danh mục những người cống hiến cho y học	384
Chỉ mục	391

Các thầy thuốc phát hiện ra rằng tim bơm máu đi khắp cơ thể. Cơ mà họ cũng cho rằng tim bơm cả chất thải đường ruột nữa...

Hippocrates nhận ra bệnh tật không phải do ma thuật gây ra. Rất xin lỗi nếu bạn vẫn tưởng người ta bị bệnh là do trúng phép thuật. Đây thực sự là một tin sốc khủng khiếp.

Người La Mã dùng não để suy nghĩ và nhận ra rằng bộ não phụ trách hoạt động suy nghĩ.

Trường y đầu tiên được thành lập. Chả hiểu trước đó người ta làm thế nào để trở thành bác sĩ nữa.

Kháng sinh được phát hiện nhờ công của Sir Alexander Kháng sinh. Nhầm, ý tôi là Sir Kháng sinh Fleming. Xin lỗi, phải là Sir Alexander Fleming. Mãi cũng phải đúng chứ.

Marie Curie phát hiện ra phóng xạ (radiation) và thế là nhà ai cũng được ấm áp dễ chịu. Ở từ từ đã, đây là máy sưởi (radiator). Phóng xạ là một phương pháp điều trị ung thư.

Chụp X-quang lần đầu tiên.
 Tôi cũng chẳng biết X này viết tắt của cái gì nữa. Hay là Xylophone (mộc cầm) nhỉ?

**Phát minh ra kính
hiển vi**, thế là đột
ngột mọi thứ trở nên
to đùng ngả ngửa.

Thuốc gây tê lần đầu được sử dụng, thế là bệnh nhân có thể ngủ trong khi được phẫu thuật, thay vì la hét “Á Á Á Á Á Á Á Á Á Á!”

Các bác sĩ phát hiện ra hút thuốc có hại. Trước đó họ cứ tưởng hút thuốc có lợi cơ - tôi không muốn bảo người khác là kì cục đâu, nhưng...

Ca ghép thận đầu tiên được thực hiện, và không lâu sau người ta bắt đầu ghép gan, ghép tim, ghép mông. (Ồ thực ra thì chưa có pha ghép mông nào.)

Adam Kay ra đời,
thiên tài đẹp trai
lồng lộn nhất
lịch sử
y học.

**Đại dịch coronavirus
cần quét thế giới.**

Trái Đất bị giống người
Bạch tuộc trên hành tinh
Zaaarg chiếm đóng.
Rất tiếc.



CÙNG TRÒ CHUYỆN VỀ NGÀY XƯA NGÀY XƯA NÀO.

Không, không phải Giáng sinh năm ngoái đâu – phải lùi lại xa hơn thế. Bạn đâu rồi? Khủng long à. Ấy chớ, đi thế thì hơi xa quá rồi. Lên một tí nào – đúng rồi, thế mới phải.

Nhắc đến lịch sử, hẳn bạn sẽ hình dung các hiệp sĩ mặc áo giáp loảng xoảng cưỡi ngựa xung trận, hay người Ai Cập cổ đại xây kim tự tháp, hay các ông hoàng bà chúa rảnh rỗi đi chặt đầu người ta. Hẳn bạn cũng từng nghe chuyện mấy cục “út” rơi phịch từ trên lầu xuống phố vì hồi đó người ta chưa phát minh ra bồn cầu giặt nước, còn người lớn thì bắt trẻ con chui vào ống khói.



Dẫu nhiều thứ thay đổi, có một thứ vẫn y nguyên: cơ thể con người. Cô bác sĩ bạn gặp tuần trước để kiểm tra mấy cái mụn ở mông (đừng lo tôi không kể với ai đâu) chỉ là người gần nhất trong một dòng dõi các bác sĩ kiểm tra mông người ta – và các bộ phận cơ thể khác – trong nhiều thế kỉ. Nhưng tôi khá chắc là các bác sĩ bạn

gặp bây giờ sẽ hơi khác với bác sĩ ở Ai Cập cổ đại. Trước hết, cô ấy hẳn có răng miệng ngon lành hơn, cũng không đội một cái mũ to dùng bằng vàng (ước gì hồi còn làm bác sĩ tôi được cho đội một cái mũ khổng lồ bằng vàng.) Quan trọng hơn, cô ấy hiểu biết về cơ thể người nhiều hơn hẳn bác sĩ thời cổ đại.

Đấy chính là vấn đề trầm trọng của thời xưa – người ta không biết tí nào về cơ chế hoạt động của cơ thể người. Nếu bạn bị ốm, dẫu chỉ là ốm rất vặt thôi, kiểu lên mụn ở mông ấy, thì bạn có thể gặp rắc rối khủng khiếp đấy. Và phương thuốc chữa trị mấy cái mụn mông bất hạnh của bạn là gì (mà dạo này chúng thế nào rồi?) sẽ rất quái dị và vô dụng – kiểu súc miệng bằng nước tiểu hoặc bỏ côn trùng vào trong quần.

Không tin hả? Hay là bạn với cái mông nhiều mụn của bạn thử du hành ngược thời gian một chuyến xem sao?

Để cục – bạn không cần mang theo bữa trưa, cũng sẽ không thay đổi lịch sử vì vô tình hắt hơi vào Julius Caesar Đại Đế và khiến loài người bị lũ giun đất lật đổ đâu.



Chúng ta sẽ trở lại vài nghìn năm trước để xem các thầy thuốc ngày xưa loay hoay mà không có tất cả những thứ hiện giờ vẫn ngày ngày cứu mạng chúng ta, từ thuốc tê, kháng sinh cho đến X-quang và... ờ... một số thứ khác cũng bắt đầu với X. Thêm nữa, chúng ta cũng sẽ nghĩa thử những sai lầm, những thử nghiệm (nói thật, hầu hết cũng là sai lầm) mà rốt cục đã giúp chúng ta hiểu được cách mọi thứ vận hành. Khi tôi nói “chúng ta”, tôi muốn nói các nhà khoa học nổi tiếng trong quá khứ ấy – chứ **BẠN** thì chả phát hiện ra cái “giề” về cơ thể người đâu. —> *Cháu cũng thế, Adam ạ, đồ ăn hại đời*

khái. Prunella



Tôi sẽ trả lời mọi câu hỏi mà bạn cũng chẳng ngờ là mình phải hỏi đâu, kiểu:

CHUYỆN GÌ XẢY RA NẾU BẠN CẦN BỔ SUNG MÁU NHƯNG NGƯỜI TA LẠI CHƯA PHÁT MINH RA PHƯƠNG PHÁP TRUYỀN MÁU?

Cái này còn tùy vào việc bạn gặp bác sĩ nào, nhưng có lẽ họ sẽ bảo bạn uống nước tiểu, hoặc bia, hoặc máu chó. Tôi không muốn tiết lộ đâu kẻo mất vui, nhưng mấy phép trị bệnh đấy đều chẳng hiệu quả lắm...

SỰ KIẾN ĐẠI HỒI THỐI LÀ GÌ?

Không phải các sử gia gọi cái phòng ngủ của bạn sau khi bạn ăn món thịt hầm súp lơ và đậu hầm đâu. Hồi đó người ta bĩnh xuống sông Thames nhiều đến mức cả London thối inh um như đít ngựa suốt hàng tháng trời, vi khuẩn bốc lên theo không khí khiến hàng ngàn hàng ngàn người mắc bệnh.



May là cháu không sống ở thời đó đấy
Kay ạ, chứ không thì người ta gô cổ cháu
ngay vì tội cố ý giết người. Prunella

Tôi cũng sẽ giới thiệu bạn với những thiên tài như Louis Pasteur, người đã phát minh ra món mì ống. À nhầm, không phải đâu. Ông ấy phát hiện ra nhiễm trùng là do vi khuẩn. Trước đó mọi người tưởng nhiễm trùng là do mùi hôi thối cơ! Ông ấy còn nghĩ ra cách tiêu diệt vi khuẩn trong thức ăn, nhờ thế người ta không chết vì uống phải sữa hỏng nữa.

Suốt hàng trăm năm, phụ nữ không được phép làm bác sĩ hay nhà khoa học – một ví dụ kinh khủng cho tư tưởng phân biệt giới tính, tức là xem phụ nữ thấp kém hơn nam giới. Những bà đỡ, những bà lang đã cứu giúp hàng triệu người, nhưng họ không bao giờ được ghi công – thậm chí họ còn bị trừng phạt vì đã làm thế! Vâng, tôi biết... Chúng ta sẽ gặp một vài phụ nữ lỗi lạc đã đẩy lùi toàn bộ thứ phân biệt giới tính ngu xuẩn ấy và làm thay đổi thế giới, như Marie Curie phi thường chẳng hạn. Bà là phụ nữ đầu tiên thắng giải Nobel (giải thưởng hàng đầu trong khoa học), rồi cũng là người đầu tiên thắng Nobel lần thứ hai luôn (tôi thì thấy như thế là hơi tham đấy). Và điều này cũng đúng nốt – những phát kiến của bà ngày nay mỗi phút trôi qua vẫn đang cứu giúp những người mắc ung thư.



Nhưng trong lịch sử không phải ai cũng là thiên tài cả đâu. Chẳng hạn, bố tôi từng tiêu diệt cái máy tính xách tay vì rửa bàn phím bằng nước xà phòng.

Lùi lại quá khứ một chút, chúng ta sẽ hiểu được tại sao người Ai Cập cổ đại lại nghĩ bộ não chỉ là một khối bã đậu vô dụng vút vào thùng rác cũng chẳng sao, tại sao các thầy giáo lại bắt học sinh hút thuốc, tại sao thợ cắt tóc lại chặt chân khách hàng, và tại sao người ta đánh rắm lại được trả tiền. (Rất tiếc, bây giờ không còn cái đó nữa.)

Bà biết là cái đầu của cháu đi
tuỳ từ ai rồi nha. Prunella

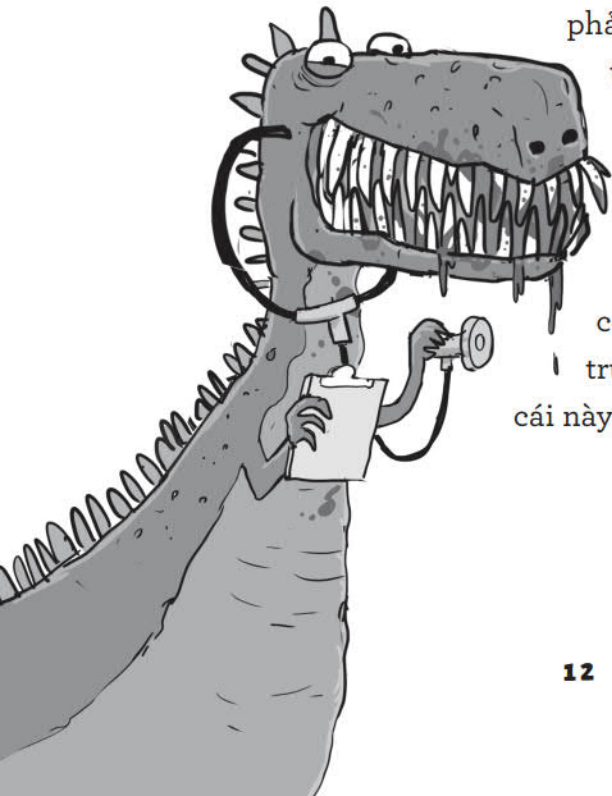


Vẫn chưa sợ hả? Hay để tôi kể với bạn về các bác sĩ phẫu thuật không bao giờ rửa tay, lại còn tin rằng quần áo của họ càng dính nhiều máu nhiều ruột nhiều não thì càng tốt? Hay những người cho rằng bệnh nhân của họ nên tỉnh như sáo và la hét suốt cuộc phẫu thuật, chứ không thì phẫu thuật thất bại mất? Đừng lo – giờ không còn bác sĩ nào như thế nữa đâu. Ờ, hi vọng là thế...

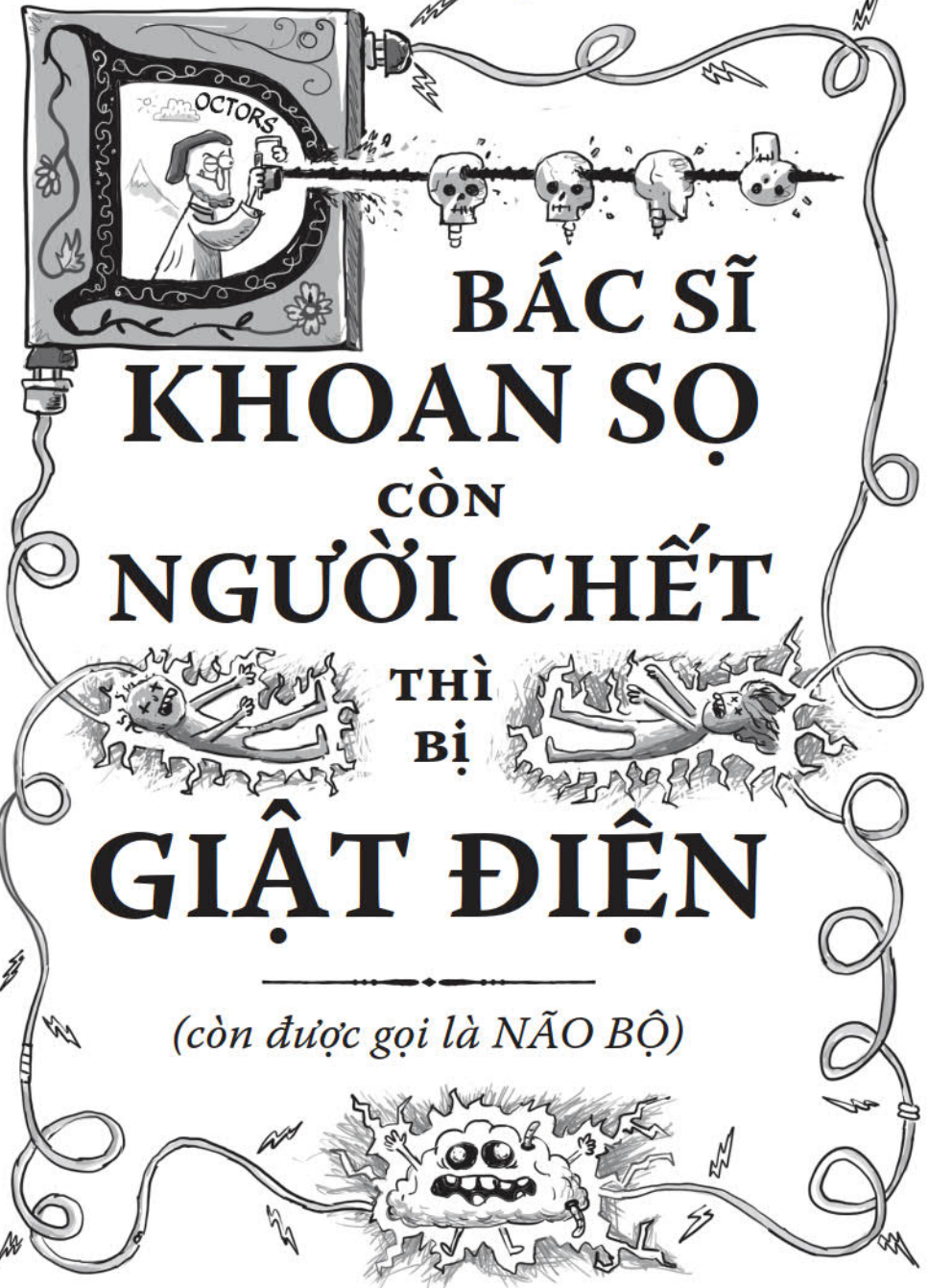
Nào, nếu bạn đã sẵn sàng, hãy lấy nút bịt mũi bạn lại đi (ngày xưa có nhiều mũ dính dính lắm đấy), đi ủng vào (phân, phân ở khắp nơi), rửa tay (bởi vì ngày xưa người ta không rửa đâu) và hãy cùng trở lại nơi mọi thứ bắt đầu. Không, không phải thời khủng long đâu –

thời bọn chúng sống không có bác sĩ. Chắc vì thế nên chúng mới tuyệt chủng đấy...

Một bác sĩ và một cỗ máy thời gian – sao trước giờ chưa ai nghĩ ra cái này nhỉ?! *Let's go!*



Cái chương có



NÓI NHẸ NHÀNG THÌ BỘ NÃO CỦA BẠN rất rất rất rất quan trọng. Đây là trung tâm điều khiển công nghệ siêu cao, siêu thông minh, phụ trách mọi thứ bạn làm. Chẳng hạn, khi bạn ăn: chính bộ não của bạn đang bảo răng nhai đi, lưỡi đảo đi, thực quản... ờ... thực đi à? (Thực quản là cái ống đưa thức ăn xuống bụng). Cần bỏ chạy khi gặp hổ chứ gì? Ờm, bộ não sẽ ra lệnh cho chân cử động, tay vung vẩy, mồm la hét và đít thì đánh rắm liên hồi. (Có phải mỗi mình tôi đánh rắm khi sợ không vậy?)



Nhưng bộ não không phải lúc nào cũng được tôn trọng xứng đáng. Rất nhiều năm trước, loài người còn chưa hiểu ra được điều đó. Đừng đổ lỗi cho họ nhé. Thứ nhất là họ làm gì đã có Internet. Với cả, tôi cũng chưa viết quyển sách này. Nhưng, nếu **BẠN** không biết tí ti nào về cách cơ thể vận hành, liệu bạn có nhìn vào cái khối to đùng xấu xí toàn xúc xích nhầy nhụa bên trong đầu bạn rồi nghĩ, *Ấy chà, đây chắc hẳn phải là bộ phận quan trọng nhất của cơ thể!?* Chắc là không rồi. Mà đây là nếu như bạn tìm được bộ não trước đã – nó được giấu kĩ trong một hang ổ bí mật, bên trong một khối sọ to, dày. (Ý tôi là hộp sọ là một tảng xương dày, chứ không phải bảo bạn béo đâu. Làm ơn đừng gửi thư than phiền đấy.)

Bạn có thể nói chương này chỉ viết nửa vời, bởi còn một đồng thứ chúng ta *vẫn* chưa biết về não bộ – có cả những thứ rất quan trọng, chẳng hạn như bộ phận nào khiến chúng ta thông minh. Một trăm năm lẻ nữa, con cháu chúng ta hẳn sẽ tìm được một bản cuốn sách này và cười nhạo chúng ta chẳng hiểu gì về cơ thể người.



Hãy da, đừng đọc giả đáng thương của Kay. Họ nên được hoàn tiền mua sách này nếu cháu không biết cách cơ thể hoạt động. Prunella

AI CẬP CỔ ĐẠI

Người già nhất bạn biết là ai? Người già nhất tôi biết là bà dì Prunella của tôi. Bà chín mươi hai rồi và ngay cả **BÀ** cũng không sống ở thời Ai Cập cổ đại. Người Ai Cập cổ đại sống chừng năm ngàn năm trước, tức là gần hai triệu ngày trước, tức là ba tỉ phút trước, tức là hơn 150 tỉ giây trước (quả thật là một cách tính quái gở).

Ta nói về xác ướp - *mummy* - trước đã, mà ý tôi không phải *mommy* - mấy bà mẹ sủng cồ với ta vì không chịu ăn nắm hay cứ dùng tay áo quạt mũi đâu. Ý tôi là xác ướp, thứ ta thường hay hoá trang khi cần gấp một bộ trang phục Halloween mà chỉ kiếm được đúng chục cuốn giấy vệ sinh ấy. Người Ai Cập cổ đại tin rằng khi chết, sẽ có thế giới bên kia, nơi sướng hơn hẳn cuộc đời hiện tại (sẽ ít bài tập về nhà, nhiều sôcôla).

Sao chẳng cháu tôi đánh này dân nói với người khác tuổi của tae. Ranh con là tốt. Xoa lòng này đi. Prunella.

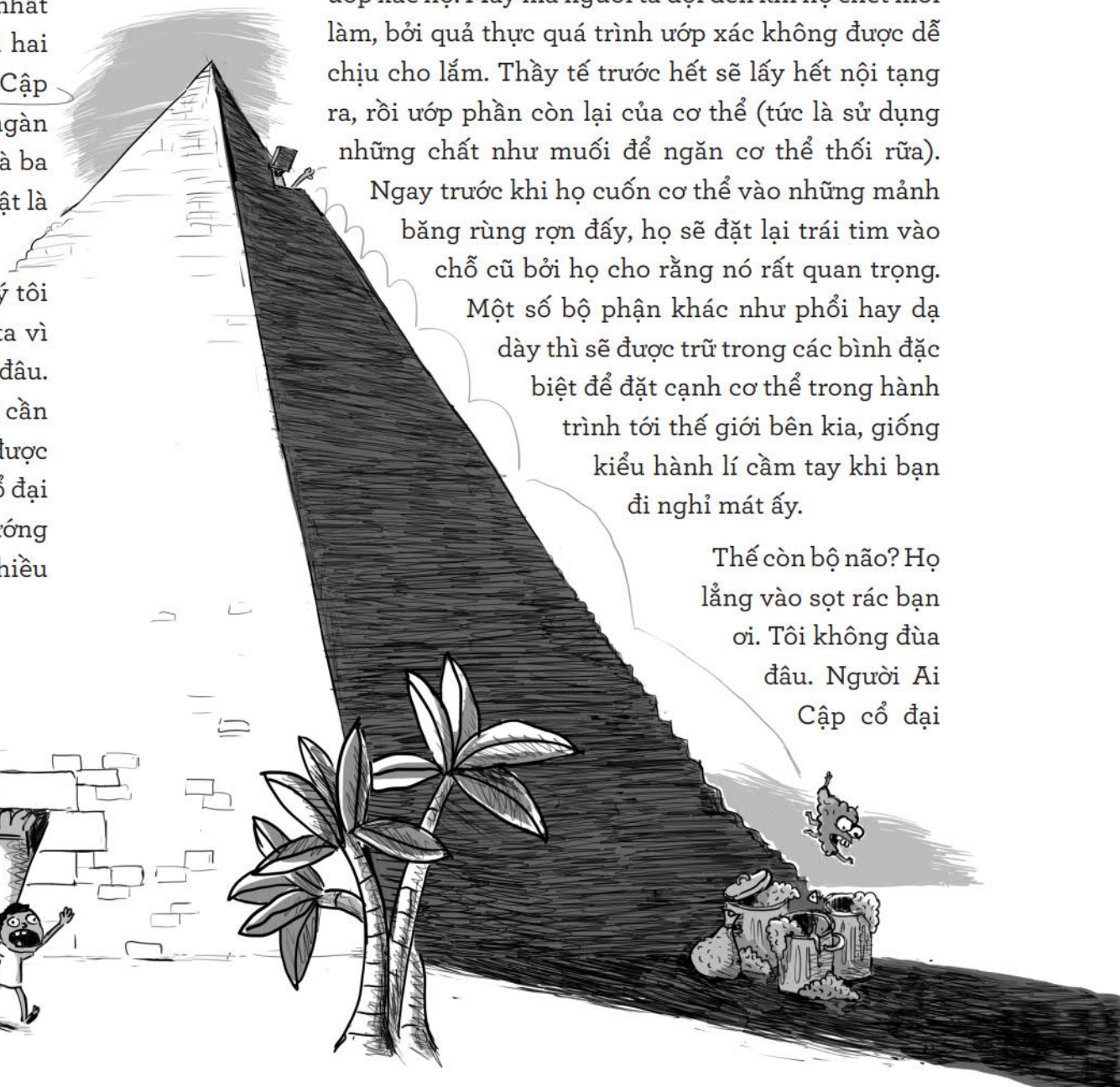


Để chuẩn bị cho những nhân vật quan trọng như vua hay nữ hoàng đi về thế giới bên kia, người ta sẽ ướp xác họ. May mà người ta đợi đến khi họ chết mới làm, bởi quả thực quá trình ướp xác không được dễ chịu cho lắm. Thầy tế trước hết sẽ lấy hết nội tạng ra, rồi ướp phần còn lại của cơ thể (tức là sử dụng những chất như muối để ngăn cơ thể thối rữa).

Ngay trước khi họ cuốn cơ thể vào những mảnh băng rừng rợn đấy, họ sẽ đặt lại trái tim vào chỗ cũ bởi họ cho rằng nó rất quan trọng.

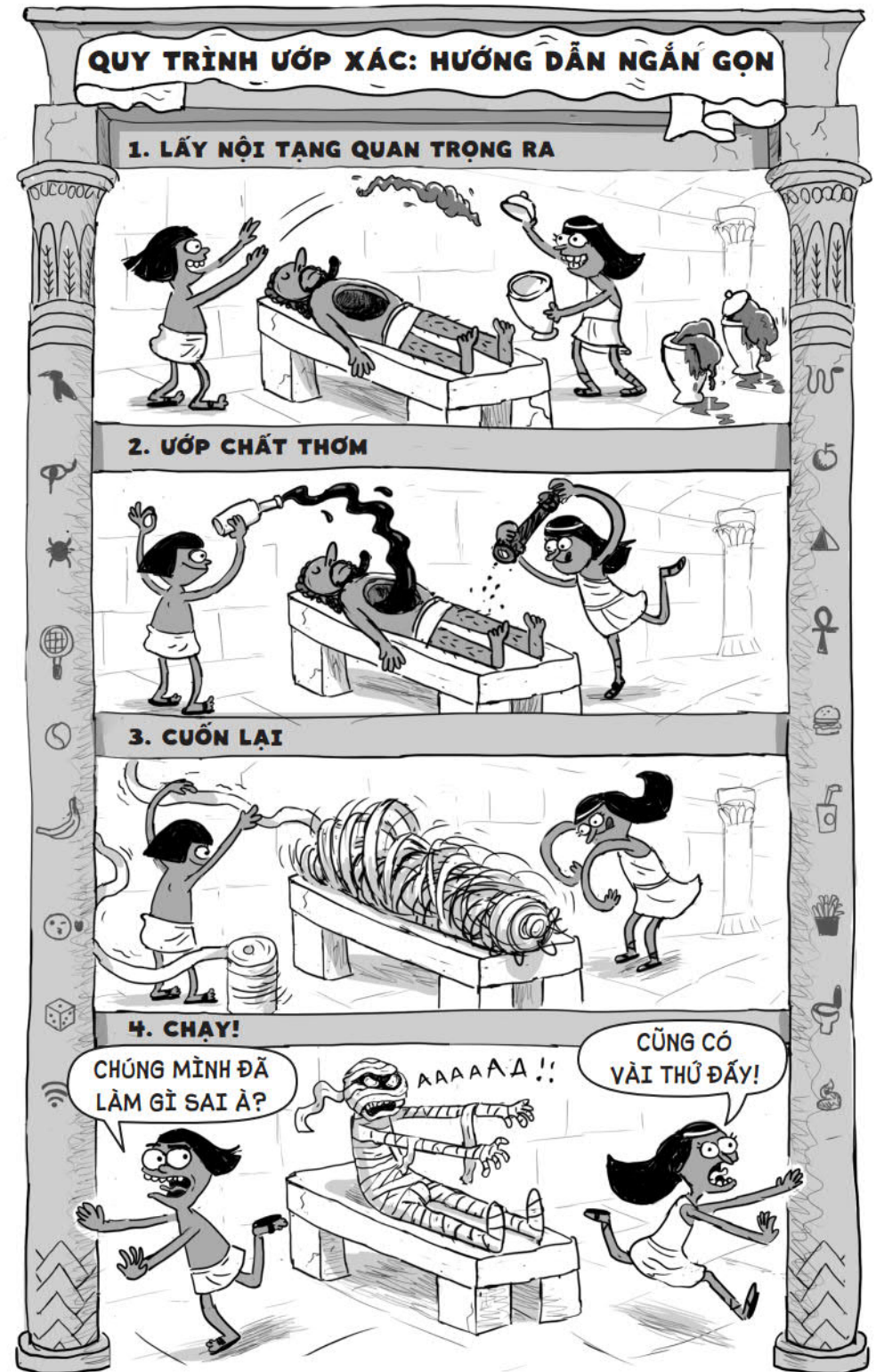
Một số bộ phận khác như phổi hay dạ dày thì sẽ được trữ trong các bình đặc biệt để đặt cạnh cơ thể trong hành trình tới thế giới bên kia, giống kiểu hành lí cầm tay khi bạn đi nghỉ mát ấy.

Thế còn bộ não? Họ lẳng vào sọt rác bạn ơi. Tôi không đùa đâu. Người Ai Cập cổ đại



THẦN DƯỢC CỦA KAY

nghĩ rằng trí tuệ đến từ trái tim, còn bộ não chỉ là một khối chất thừa giống thứ bạn nhồi vào nệm ấy, và nó chỉ ở đó để cái đầu không bị bẹt ra thôi. Thế nên họ sẽ rút não ra (ngừng đọc ngay lập tức nếu bạn đang ăn dở) bằng cách chọc một cái móc dài khùng bố qua đường mũi (tôi nói thật đấy, bỏ cái bánh ngô xuống đi!) rồi móc nó ra giống như móc cục gỉ mũi to nhất trần đời, rồi hất toẹt hết vào thùng rác. Sau đó họ sẽ nhồi một đồng vải vào cái sọ rỗng. Hãy hi vọng ở thế giới bên kia người Ai Cập cổ đại không phải làm bài kiểm tra đánh vật, vì các ông hoàng bà chúa ấy chắc không làm tốt được đâu, đầu họ nhồi đầy giẻ lau bàn thế cơ mà.



HI LẠP CỔ ĐẠI

Giờ là lúc bắt xe buýt tới Hi Lạp nào (nhớ đi vệ sinh trước khi lên xe nhé). Sống ở Hi Lạp cổ đại chắc là thú vị lắm, vì thành phố nào cũng đông nghịt những người siêu thông minh sáng chế ra đủ thứ quan trọng như bản đồ hay Olympic! Không may là họ cũng chế ra một vài thứ gây khổ sở như hình học (phần đặc biệt chán trong môn Toán) và đồng hồ báo thức (để đánh thức bạn, bắt bạn đến trường và học Toán.)

Họ rất xứng đáng được ca ngợi vì đã phát hiện ra tất cả những thứ đó, nhưng tôi e là họ lại không coi trọng bộ não cho lắm. Họ nghĩ người Ai Cập cổ đại đã đúng, và trái tim mới là thứ đảm trách **TẤT CẢ**. Trách họ sao bây giờ? Quả tim nằm giữa cơ thể, các ống mạch chĩa ra tua tủa từ nó, và nếu ta lấy đi quả tim thì mọi bộ phận khác cũng ngừng hoạt động luôn. (Nigel luật sư của tôi đã yêu cầu tôi viết rõ rằng bạn không bao giờ được lấy tim của bạn – hoặc của bất cứ ai.)



Thế rốt cục người Hi Lạp cổ đại nghĩ não dùng để làm gì? Ờ, trong suốt vài trăm năm họ đã tin rằng não tồn tại chỉ để tạo dịch nhầy – kiểu một nhà máy sản xuất đờm dãi ấy. (Chắc họ thấy nước mũi chảy ra từ mũi ai đó rồi nghĩ đấy là do não bị tràn, giống như bạn quên tắt vòi nước bồn tắm ấy.) Người Hi Lạp cổ đại xứng đáng nhận điểm D trừ. Cũng may là một ngày nọ cũng có người nhận ra bộ não không chỉ là một bịch nước mũi to đùng, và tên ông ấy là Hippocrates.

Hippocrates là một trong những bác sĩ quan trọng nhất mọi thời đại. Quả thực ông ấy quan trọng đến mức ta sẽ dành hẳn một ô thông tin thú vị cho ông ấy.

HIPPOCRATES: NĂM SỰ THẬT VÀ MỘT ĐIỀU BỐC PHÉT

1. Ông được xem là Cha đẻ của Y học vì những đóng góp quan trọng cho ngành này. (Chứ không phải ông ấy là cha của cô gái tên là Medicine - Y Học đâu nhé.)
2. Lời thề Hippocrates được đặt theo tên ông: bác sĩ Hi Lạp cổ đại đều phải thề trước khi bắt đầu hành nghề. Ngày nay bác sĩ trên toàn cầu vẫn thực hiện lời thề này, mặc dù nó đã được thay đổi chút xíu (chẳng hạn người ta đã xóa đoạn Hippocrates bảo nếu thầy giáo bảo gì thì sinh viên đều phải làm theo, chắc vậy).
3. Ông là người đầu tiên phát hiện ra việc ta ăn gì và tập luyện ra sao sẽ ảnh hưởng lớn đến sức khỏe chúng ta. Tức là nếu bạn bị bắt chạy vòng quanh sân

giữa trời lạnh và ăn nấm thì cứ đổ hết lỗi cho ông nhé. Chậc chậc.

4. Ông viết sáu cuốn sách siêu khủng về cơ thể – Tôi mới viết được hai quyển, nghĩ mà nản.
5. Ông sáng chế ra phép nội soi, tức là sử dụng một cái ống (hơi giống lõi cuộn giấy vệ sinh ấy) nhìn vào bên trong cơ thể. Ngày nay các nhà phẫu thuật vẫn liên tục sử dụng nội soi – cảm ơn nhé ông Hippocrates!
6. Ông được gọi là Hippocrates (tiếng Hi Lạp nghĩa là Hippoface - Mặt Hà Mã) vì ông có răng cửa và mũi rất to, trông cũng giống hà mã thật.

KHÔNG AI
ĐƯỢC GỌI TA LÀ
MẶT HÀ MÃ!

6. Thực ra theo những gì chúng ta biết thì không ai gọi ông ấy là Hippoface – Mặt Hà Mã hết. Tôi nghĩ bản dịch gọi như thế cũng được – đáng nể ông cũng cách chúng ta mấy nghìn năm rồi còn gì. Nhân tiện, tên ông ấy đọc là hi-po-cra-TEES, chứ không phải hippo-crates đâu nhé.



Nhiều thầy thuốc ở Hi Lạp cổ đại nghĩ rằng bệnh tật là do ma thuật gây ra, và Hippocrates là một trong những người đầu tiên cho rằng đây là một quan điểm ngớ ngẩn. Bạn sẽ thấy thế nào nếu bạn đến gặp bác sĩ vì cứ thấy chóng mặt, còn họ thì vẩy vẩy cái đĩa phù thủy lên đầu bạn và nói “Úm ba la xì bùa, ngừng chóng mặt!” rồi kéo ra một con thỏ từ mũi bạn? Tôi nghĩ chắc bạn sẽ đòi xem chúng chỉ hành nghề của họ. Nhưng tại sao Hippocrates lại có mặt trong chương về bộ não? Ờ, thì bởi ông ấy là một người siêu thông minh đã nhận ra bộ não đảm nhiệm những việc như suy nghĩ hay cảm giác. Hoan hô Mặt Hà Mã!



Hippocrates mất năm ông chín mươi tuổi, thọ một cách đáng ngạc nhiên với một người sống cách ta xa đến thế – ngay cả bây giờ thì tuổi đó vẫn là rất thọ rồi. Rõ ràng việc chế ra nhiều loại thuốc đã đền bù ông xứng đáng. Cho đến khi ông... qua đời.



Đừng quá buồn nhé – chuyện xảy ra đã hơn hai ngàn năm trước rồi. May thay Hi Lạp cổ đại còn đầy những nhân vật thông minh chẳng kém, và sớm thôi sẽ xuất hiện một thiên tài rậm râu tên là Aristotle.

ARISTOTLE: NĂM SỰ THẬT VÀ MỘT ĐIỀU BỐC PHÉT

1. Ông kiểm được chân dạy một cậu nhóc về sau sẽ trở thành Alexander Đại Đế (một ông vua, một nhà quân sự rất nổi tiếng). Chẳng biết hồi ông vua này đi học thì ở trường mọi người gọi ông là gì nhỉ? Cá là không phải Alexander Đại Đế đâu – là Alexander Tất Thối chắc đúng hơn.
2. Ông tạo ra một thứ gọi là logic, về cơ bản là một phương thức tranh luận hoàn toàn mới, rồi ông dạy cho hàng ngàn học trò của mình. Thử tưởng tượng một giờ học tranh luận trên lớp xem! Không, nín, im ngay!
3. Ông đặt tên cho hơn năm trăm động vật khác nhau. (Ý tôi là ông đặt tên cho rất nhiều loài động vật khác nhau – chứ không phải ông nuôi một đồng mèo rồi bảo, “Mày tên là Mất Toét, mày thì tên là Thối Mũi, còn mày là Đuôi Cụt...” đâu.)